

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 1.50 din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.735. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

*Lepe, božjega blagoslova polne bo-
žične praznike želita vsem sotrudnikom,
naročnikom, bralcem in prijateljem
uredništvo in konzorcij.*

Božič 1939

Čeprav živimo v času vojne, ki utegne tudi nas prej ali slej zajeti v svoj krvavi ples, vendar se človek rad zatopi v skrivnost božičnega miru. Tem bolj se želi odpočiti in okrepiti v resnični in tolažilni božični blagovesti, čim bolj ga razburjajo strahovi sodobne vojne tehnike in strastne podivjanosti prevzetnih in zakletih imperijalizmov. Vse te sodobne strahote, ki so tirale na Golgoto v zadnjem času kar dva slovanska naroda in ki prete še vsem drugim malim narodnim državnim organizmom, ne morejo do živega veriti in prepričanju sodobnega krščanskega človeka, ki še sliši božično blagovest: „Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“ Zakaj ta božična angelska blagovest miru velja le in izrecno za tiste, ki so dobre volje, ki so prave volje, ki verujejo v svetost življenja in svetost Boga, ki se je rodil v Palestini in ki se leto za leto z nova rodi in preraja v nas in vseh, ki so dobre volje, ki še čutijo odgovornost pred življenjem in gledajo v sočloveku brata in ne sužnja ter prav tako v sonarodu bratski narod in ne mar suženjskega, ki še verujejo v zmago duha nad gmoto, v zmago pravice nad krivico in v zmago ljubezni nad nasilstvom. Danes so se od te skupne krščanske človeške družine že odločili nekateri narodi, ki letos pač ne bodo deležni blagoslova božične blagovesti vsled svoje oholosti, laži, nasilnosti, še prikrite ali že odkrite miselne nadutosti in brezbožništva. Sami so se oklicali za bogove kakor nekdanji rimski cesarji, ker jim je nevshečno, da bi se morali komu podrediti v svoji gonski nenasitnosti in sebičnosti. Najbolj odkrito in resnično doživljajo božično krščansko blagovest pač še preprosti, mali, revni ljudje in narodi, ki jim je vest čista in preteklost neomadeževana. Ti ljudje, ti narodi so bili, so in ostanejo pravi izvoljeni nosilci človečanske in krščanske morale, pravi božji otoki v razburkanem morju svetovja, v katerem morajo prej ali slej izvesti svoje veliko naložbo jim poslanstvo pravice in miru, ljubezni, bratstva, enakopravnosti. To so prava rodovitna zemlja, na kateri seme božje besede, duha vzkali in požene ter rodi sad. Vsa zapadnoevropska kultura — to danes predobro čutimo — je bila bolj gradnja babilonskega stolpa proti Bogu kot gradnja na živih krščanskih temeljih do Boga. Veliki narodi Evrope, ki so vso to kulturo tvorili in o katerih ve toliko povedati zgodovina bojev in letnic vojsk, ki se je s toliko vnemo učimo v šoli, danes kot še nikoli doslej razkrivajo svoje nekrščansko lice. Naj nam bo hudo radi tega ali ne, s tem nič ne izpremenimo na stvari. Nekateri stari evropski narodi so danes svoje kulturno in duhovno poslanstvo, ki jim ga je krščanstvo naložilo, zaigrali, dočim se mali evropski narodi iskreno bore za krščanska načela v javnem življenju in v odnosu naroda do naroda.

Zdi se, da nastopa v evropski in izven-evropski kulturi nov narodnostni preporod. Sicer še v znamenju ognja in meča, a to so še zadnji sunki pred končnim predorom prave narodne kulture v vsej njeni samobitnosti in enakopravnosti. Po teh krčih, po tem vojnem kaosu bo nujno prišlo do mirnejših časov, ki bodo duhovni kulturi naroda bolj naklonjeni. Meje držav bodo zanaprej v mnogo večji meri kot doslej odločale resnične meje narodov, četudi si nekatere velike države danes v Evropi še tako prizadevajo, da bi te male narode utopile v žlici vode. Tedaj bo tudi narodnomanjšinsko vprašanje, ki ga je pustila svetovna vojna leta 1918. nerešenega, do potankosti razčiščeno, čeprav bi ga nekateri danes še tako radi obšli nahitro in grobo z raznimi modernimi imperialističnimi metodami. Naj si ti veliki prevzetneži zapomnijo, da, kar je živega, ni mogoče kar tako zamoriti in, kar je duhovnega, ni mogoče uničiti. Živa duhovna bitja pa so vsi mali narodi in zlasti tudi slovanski narodi v

Evropi, ki vemo, da nas še čaka vsa bodočnost, ko bo nad velikimi narodi, ki se danes nad nami šopirijo, že zakraljevala starka smrt, in da nas čaka izpolnitev našega velikega duhovnega poslanstva krščanske ljubezni, enakopravnosti in pravičnosti.

Šele tedaj, ko bo to krščansko čutenje in vrednočenje življenja postalo dejanje odločilnih krogov evropske politike, smemo pričakovati, da se bo nad človeštvo razlila vsa silna blagodat božične blagovesti in božičnega miru, ki si ga letos mnogi iskreno, a mnogi zamanj želijo, mnogi ga pa v svoji živalski razdivjanosti plodu, laži — kulture 20. stoletja — celo zavestno zametajo. Do tedaj pa nam daj, za nas vedno znova se rodeče božje Dete, da ostanemo kot mogočni Tvoji nosilci neomajno ob Tvojem hlevcu kot pred dva tisoč leti pastirci, ponižno in zapupno sprejemajoč Tvojo Blagovest: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!“

Mir ljudem na zemlji!

Nedvoumljiva skrivnost: Večni Bog v podobni otroka v jaslicah! Ne le v prisposobi, temveč resnično, ne samo v domišljiji pobožnega molilca, ampak kot resnično zgodovinsko izpričano dejstvo! Izginila je neizmerna dalja, ki loči Boga in stvarstvo, nebo se je nagnilo k zemlji in človeško oko je zaslišalo angelove besede: „Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar. Našli boste Dete v plenice povito in v jasi položeno.“

V ponižni veri, kakor zasluži božja beseda, kleči verni kristjan pred jaslicami, ki jih v tem času imamo po naših cerkvah in po katoliških bivališčih. Naj blaženo skrivnost obdajajo še tako gosti zastori, oko pobožnega vernika jih vendarle prodre in v podobni otroka spoštljivo moli neizmerno božje veličanstvo. Molim Te ponižno skriti Bog iz nebes! Z odkrito hvaležnostjo občuti kristjan brezmejno božjo ljubezen, ki svojemu lastnemu Sinu ni prizanesla, da bi pri ljudeh rešil, kar je bilo izgubljenega. Ravno skrivnost jaslic nas navaja k temu, da tudi sicer spoznavamo sledi neizmernega Boga in naj bodo skrite še tako globoko za zemskimi podobami.

Kdor se s pristrčno vero približa jaslicam, začuti božji dih, ki človeka boža tako ljubko, tako gorko, da začuti v svoji duši nepopisno milino na zemljo stopajočega Boga in vsaj malo doume božjo poslanico, ki so jo naznanili angelci v nebeških melodijah: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Mir, letos! Človek bi opustil, pozabil na vse svoje težave in želje, samo da bi dalje do Boga pridrla pristrčna prošnja: Mir! — S kakšnimi spomini bodo obhajali naši slovanski bratje tam na severu letošnji Božič? — Lani mir v državi, mir v družini, so klečali pred jaslicami, prepevali svetonočne pesmi kot že dvajset let v svoji državi, letos pa brez lastne države, brez lastne družine, brez doma, brez jaslic, brez miru! Kako so včasih peli božično pesem o miru, a doumeti je niso mogli s tako silo kot danes, ko miru ni več. Milijoni njih begajo po tujini, drugi so pa zasužnjeni pri tujcih na rodni zemlji. — Milijoni človeštva tam na severu in na zapadu na letošnji Božič bodo stali v strelskih jarkih, z mečem v roki in s puško ob nogi, daleč, daleč od svojih, ki ravno na božične praznike hrepenijo po njih. Koliko družin bo zagre-

njenih ob teh spominih. Milijoni v osrčju Evrope, na vzhodu in jugu trepetajo, da ne padejo v grozote vojne. Oh, kako v taki zbežanosti človek čuti, kakšna neprecenljiva dragocenost je mir.

Ni krivo betlehemsko Dete, da miru ni, saj ga ponuja, saj ga daje, a človeštvo je krivo, ker ni v njem blage volje. Mesto da je sprejelo božično noč kot največji mejnik v človeški zgodovini in se ob jaslicah vsako božično noč vprašalo, koliko se je približalo Bogu, kako je svoje zakone prilagodilo božji postavi, pa je zavrlo svetonočno Dete in Njegovo voljo, vzakonilo pa svojo pamet in svojo strast, ki išče le bogastvo in uživanje. Kdor pa zavrže Boga, se odmakne od njega božje varstvo in človek gre pot propada, isto pot gre pa tudi država in narod. Kaj niso pred dvajsetimi leti ustanovili Zvezi narodov, ki naj bi skrbela za svetovni mir, za spravo narodov brez vojne, brez krvoprelitja! Hoteli so iz Ženeve napraviti drugi Rim, ki naj bi vodila človeštvo brez sodelovanja Cerkve — božje ustanove! A danes! Iz belih marmornatih sten palače Društva narodov v Švici ne veje ljubezen in pravičnost, ki jo je prinesla sveta noč človeštvu, marveč le hladna preračunjenost in sebičnost. Kljub Zvezi narodov divja danes klanje človeštva in noro uničevanje imetja. Oj, da! V takem razrvanem času je v razočaranem človeštvu več smisla za angelsko sporočilo o miru ljudem, ki so dobre volje, bolj dovtetno je za blagovest o božjem kraljestvu, ko vidi, da je človek v vso tehnično modrostjo pri kraju in si ne ve pomagati iz zbežanosti, trpljenja in obupa. Da bi sodobno človeštvo spoznalo bogastvo zapuščine prvega Božiča! Življenska modrost krščanstva ni zajeta v človeški modrosti, marveč iz božjih globin. Če bi imeli globoko vero preprostih betlehemskega pastirjev, bi bili v sredi bridkosti naenkrat veseli in potolaženi, mesto obupa bi se naselilo v srca ljudi zaupanje in pogum. Da, milijoni gledajo danes na krščanstvo, od katerega edino pričakujejo rešitev in dvig k miru. Koliko jih bo letos zrl v jaslice z očitajočo vestjo, da so jih prezrli!

Dolga, dolga stoletja poklekujе slovenski rod pred jaslice in črpa iz Deteta moč za vse napore, ki mu jih stavi življenje, polno trpljenja, ponižanja, preziranja in krivic. Da ni

ostal naš rod zvest božjemu Detetu, bi ga že davno ne bilo več na zemlji. Prelistajmo zgodovino od slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, ki sta nam prinesla blagovest svete noči, pa do danes, in našli bomo nešteto dokazov, da nikjer drugje slovenski rod ni našel obrambe, ki ga je reševala in dvigala, kot le v krščanstvu. Poglejmo danes okrog sebe in videli bomo take dokaze na severu in jugu. Vsa ta dejstva nam govorijo, da bo naše narodno delo edino takrat uspešno, če temelji na večnih resnicah krščanstva. Zato odklanjamo vse, kar se nam ponuja v pomoč ali zvezo ali sodelovanje, kar ni na temelju nauka svetonočnega Deteta! Kaj ni danes napredek človeštva na višku, in vendar se še nikdar ni pobijalo ljudi v takih množicah kot danes. In to ne v Afriki pri zaostalih narodih, marveč pri najbolj izobraženih narodih Evrope. Oj, božje Dete, slovenski rod Ti je vedno zvest! Reven je, a vendar tako neizmerno ljubi svoj jezik, svojo zemljo, svojo kri, ki si mu jo Ti dal, o Gospod! Ohrani ga v miru pred viharjem, ki divja po Evropi in podira države in narode, vzemi nas v svoje mogočno varstvo! To bodi naša molitev pri jasticah.

S. Darina:

Pa je zopet prišla

Pa je zopet prišla
božična noč prelestna vsa
in zopet smo ob jasticah obstali,
da z malim Jezuškom bi pokramljali,
da bi božično mu darilce svoje darovali;

Ga li imamo vsi s seboj,
ker sveta noč je res nocoj — — ?
O, če smo ubogi, mali
in ne vemo kaj Jezušku bi dali.
Pred njega tiho se sklonimo,
v očke se njegove z ljubeznijo ozrimo

In iz srca ponižnega recimo:
„Jezušček, o Jezušček moj Bog,
glej, jaz ubog, človeški sem otrok!

— — — — —
In detece bo božje se sklonilo,
svetonočni blagoslov nam podelilo.

Dekan Anton Skubic:

Jakob Petelin-Gallus

(Konec).

Po tej visoki muzikalni izobrazbi je šel Gallus v tujino, kar potrjuje tudi ljudsko izročilo v Ribnici, in to znači, da je bil takrat že zelo slaven pevec, ker ga je celo ljudska tradicija ohranila v spominu. Nekaj časa je prepeval kot član dvorne opere na Dunaju, kjer ga je leta 1574 peš obiskal tudi njegov oče Jurij. Na priporočilo stiškega opata Zeisla je prišel v samostan Zwettl na Nižjeavstrijskem, od tam pa na priporočilo opata Rueffa v premonstratski samostan Bruck pri Znojmu. Nato je prišel zopet v premonstratski samostan Zabrdo pri Brnu, kjer se je seznanil z olomuškim škofom Stanislajem Pawlowskim, ki ga je

Anton Skodlar:

Moč svete noči

Rotarjevi so odšli k polnočnici. Le stara, bolehnata teta Jera je ostala doma za varuhinjo enoletnemu Tončku, gospodarjevemu prvorojencu. Otročiček je kobacal po topli peči, teta Jera pa je slonela na zapečku in prebirala jagode na molku. Tako lepo ji je bilo, ko je uživala blaženi mir svetega večera... Zatremla je. Naenkrat jo prebudi močan ropot. Tonček je omahnil s peči in negiben obležal. Klicala ga je, tresla, jokala se je, a vse zastoj. V otroku ni opaziti niti iskric življenja več. „Mrtev! Kaj bosta rekla oče in mati, ko se vrnejo od polnočnice? In njegove smrti je kriva moja malomarnost. O, gorje, gorje!“ „Pojdi na žalostno goro,“ ji pravi neki notranji glas. „Pri Mariji Žalostni se gode na sveti večer čudeži. Zakaj bi Ona tudi ubogemu otroku ne izprosila življenja?“

leta 1580 vzel v službo kot kapelnika pri svoji stolnici v Olomucu. Tam je vodil cerkveni zbor od leta 1580 do 1586. Ker mu tam zrak ni ugajal, ga je tega leta na njegovo lastno prošnjo odpustil, ker da je želel še enkrat videti svojo ribniško domovino in svoje sorodnike. Bržkone pa tega ni dosegel.

Še isto leto 1586 je namreč prišel skozi Šlezijo v Prago, kjer je postal kantor ali zborovodja pri cerkvi sv. Jana na Bregu. Ta cerkev, v kateri je deloval naš rojak do svoje smrti, je bila pozneje prezidana v stanovanje, danes pa je menda skladišče za premog (Anenska ulica števil. 210). Tam je slavnj rojak umrl dne 18. julija 1591, star šele 41 let. Okoli cerkve sv. Jana je bilo svoje dni pokopališče, kjer so našega velezaslužnega rojaka položili k zadnemu počitku. V posmrtno žalostinko pa mu je po latinsko zapisal kronist:

„Tukaj počiva Petelin v rakvi neznatni, vreden, da piramid teža krije njega kosti.“

Dandanes seveda ni več najti groba, ki krije njegove ostanke, saj bo skoro minilo 350 let od njegove smrti. Njegov rod pa še živi v Ribnici in en Petelin poje slavo Bogu.

To je v kratkih potezih življenje našega slovenskega rojaka Ribničana Jakoba Petelina-Gallusa. Ribniška mati ga je rodila, Stična ga vzgojila, bratska zemlja češka pa hrani njega ostanke. Glasbeni genij njegov pa občuduje še danes ves glasbeni svet.

V čem je njegova veličina? V njegovih nešteti in nesmrtnih glasbenih delih. Ako si ogledamo zbirko njegovih maš — 16 jih je samo v eni zbirki, ki v nji Gallus sam pravi, da so le nekatere „izbrane“, — ako pregledamo njegovo zbirko „Opus musicum“, ki obsega skladbe za vse nedelje, praznike in sopraznike celega cerkvenega leta, — ako prelistamo zbirko njegovih madrigalov ali posvetnih skladb „Harmoniarum“ in „Moralia“, — potem se ne moremo načuditi njegovi stvariteljski moči. Nič manj kot 517 njegovih glasbenih del je doslej znanih, koliko pa se je tekom stoletij poizgubilo! Priznani zgodovinar prof. Jos. Mantuani trdi: „Številka njegovih kompozicij je tako visoka, da je zraven Orlanda di Lassa noben glasbenik od leta 1550 do 1600 ni dosegel“. Skladal je za 2 do 10, tudi za 12, 16 in 24 glasov, ki se često delijo na več zborov obenem. Kdor je poslušal koncert Glasbene Maticе, ki je dne 11. junija 1933 v ribniški cerkvi izvajala Gallusove skladbe, dobi šele pojem o njegovi umetniški veličini.

Gallus je predvsem cerkven skladatelj in vse njegove skladbe preveva strogo katoliški duh. Dasi je bilo takrat tudi po Avstrijskem mnogo pristašev protestantskega novoverstva, je vendar Gallus ostal odličen katolik in se v njegovih delih prav nič ne kaže Lutrov duh in vpliv, kakor odseva v nemški glasbeni umetnosti. Vsa njegova dela diha pravega cerkvenega duha. On sam v svojem „navodilu za glasbenike“ („Instructio ad musicos“) pravi: „Razvrstitev moja pa, katere sem se vedno držal, je, da se od cerkvenega reda, ki sem ga vedno za najboljšega smatral, nisem nikdar od-

Stopila je k cknju in se zazrla v polnočno temo. Snežilo je. Mraz jo je pretresal do kosti. Gora je bila v zametih, cerkev zaprta in žive duše ni bilo videti nikjer. „Pojdi in ne odlašaj,“ jo je bodril notranji glas. Jero je prešinila neka posebna moč. Zavila se je v veliko ruto, vzela nesrečnega Tončka v naročje in odšla v temno noč, proti Mariji Žalostni. Hitela je na vso moč. Ni čutila ne mraza, ne utrujenosti.

Krenila je po strmini navzgor. Široka gaz je peljala do vrha. In ko pride na vrh, ni bilo okrog cerkve ne snega, ne zametov. Zelena tratica je vabila k počitku. Cerkev je bila odprta in razsvetljena, kakor ob velikih romarskih shodih. Toda, nikjer ni bilo žive duše. Z oltarja jo je presumljivo gledala žalostna Mati božja. Sedmero mečev je bilo zasajenih v njeno srce...

„O, Mati žalostna, Ti veš, kaj se je zgo-

Vesele božične praznike, polno božjega blagoslova in božičnih milosti želi svojim članom, dobrotnikom in prijateljem

Slovenska Straža na Kočevskem.

daljil in se tudi nikdar ne bom. — In vse to bodi povedano ne na mojo, temveč edinole na nesmrtno čast in slavo božjo. Vajte, zdravi ostanite!“ Ker je služboval večinoma po samostanih, ki so bili ognjišče ubranega petja in molitve, je to imelo nanj mogočen vpliv, napravilo globok vtis in ga vzgojilo za odličnega katolika.

Zato je tem zajemljivejša, da je nasprotno protestantski mojster Erhard Bodenschatz v svojo zbirko „Florilegium protense“, izšlo leta 1618, sprejel nič manj nego 19 znamenitih Gallusovih del. To je najboljši dokaz, kako je veliki mojster zaslovel skoro po svoji smrti tudi med drugoverskimi glasbeniki. Prav, kakor je zapisal o njegovi prežgodnji smrti kronist:

„To vsaj tolažbo imel boš po smrti, slava da tvoja nikdar pač umrla ne bo!“

Lepote Gallusove glasbere umetnosti ni mogoče popisati, treba jo je le slišati. Rečem samo to: Gallus je sam svoj umetnik; ni učenec nobene tedanje glasbene šole, komponiral je prav iz svoje lastne duše. On strinja v svojih delih tehniko benečanske, premiselnost nemške, kontrapunkt nizozemske, pestrost rimske, živahnost francoske, natančnost (preciznost) angleške šole, melodioznost in ritmiko svojo. Svečano-skrivnostno, zajedno mило in prozorno plove ta glasba kot molitve kadilo v jasne nebesne višine. Kdo še ni slišal in bil ves prevzet ob njegovi znani skladbi „Glej, kako umira pravični“ (Ecce, quomodo moritur justus), polni ganljivo svetega izražanja, in ki je skozi 100 let veljala za najodličnejšo skladbo tedanje dobe skoro po vsej Evropi!

Mož, ki je umrl v najlepši dobi 41 let, — mož, ki je to dobo izpolnil z največjimi glasbenimi deli, — mož, ki je njegovo smrt obžaloval ves naobrazen svet, — mož, za katerim so plakali vsi mojstri in prijatelji lepe umetnosti, — mož, čigar pesmi so se še v 17. veku skoro izključno pele po cerkvah na Češkem, Moravskem in v Šleziji, — ta mož je v teku stoletij skoro popolnoma izginil iz spomina. Njegove pesmi so utihnile in se preselile iz prelestnih svetišč in dvoran v zaprašene predele zaduhlih arhivov in knjižnic. Kaj čuda, če tudi njegovi slovenski in ribniški rojaki niso vedeli zanj!

Odlični kulturni delavci, kakor prof. Mantuani, in ustanove, kakor Glasbena Matica, pa so Gallusa svetu zopet prikazali v vsej njegovi veličini, ki dela čast našemu narodu in njegovi kulturi. Gallus je genij neumrljivih zaslug, ki jih ima za našo domovino, za naš narod, za cerkev, vero in umetnost. Saj ga ves glasbeni svet za Palestrinom, Willaertom in Orlandom di Lassom prišteva

dilo. Tebe prosim pomoči, kajti Ti lahko pomagaš! Nedolžnega otročička sem Ti prinesla, vrni mu življenje! Že tolikim si pomagala, pomagaj še meni! Nocoj je sveti večer; spomni se, kako si Ti svojega Sinčka ljubila, ko si ga v jaselce položila!“

In glej, dete, ki ga je držala teta Jera v naročju, se je zganilo in odprlo svoje nedolžne oči. „Mama, mama,“ zakliče otroček. „Živi, živi,“ je vzkliknila vsa presenečena Jera in solze hvaležnosti so padale na stopnice pred oltarjem.

Ko sta se Rotar in njegova žena vrnila od polnočnice, nista našla nikogar v hiši. Vsa sta v strahu povpraševala in iskala, kje bi bila Jera s Tončkom, a brez uspeha. Proti jutru se je Jera vrnila s sladkim brenenjem. Ko se je po dolgem času okrepčala od smrtne utrujenosti, je pričela pripovedovati čudežno zgodbo svojega svetega večera...

najuglednejšim in najplodnejšim glasbenikom 16. stoletja.

Če danes med vsem kulturnim svetom tja do Amerike odjekta: Gallusu slava! — pa ves slovenski in ribniški svet kliče: Gallus-Petelin je naša slava!

Joža Vovk:

Jezuščku v jaselcah

Jezušček naš mali,
nekaj bi ti darovali,
saj si ves ubog nocoj...
Kaj naj pač bi dali,
siromašni smo, ubogi,
revni vsi s Teboj...?

Jezušček, saj veš:
Naša pesem ni tako nebeška
kot so peli jo pastirčki,
naša pesem je tako človeška...
Nismo modreci bogati,
niso naši dari zlati,
vendar: nekaj moramo Ti dati,
saj si ves ubog nocoj...

Jezušček, takole bo najlepše:
V hlevček Tvoj bomo stopili,
svoja srca podarili,
vanje dahnili boš gorko
svoj smehljaj nebeški.
Ah, potem bomo pastirčki,
kakor kralji vsi bogati,
res bogati —
mi in Ti.

Duhovno berilo

„Rodil se Vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod.“ (Lk. 2. 11.)
Čudovita skrivnost! Večna beseda božja vzame nase človeško podobo. Sin božji, enako svet, vzvišen, neskončen kakor večni Oče, postane ubogo Dete in se rodi v hlevu, ki je določen za skromno zavetišče živalim. Črvice jasli, v katerih je malo trde, mrzle slame, so njegova zibelka, slabe plenice njegova odeja, pajčevina na stenah in stropu njegove zavese. In to naj bo zaželeni Mesija, Kristus Gospod, večni Bog, večna moč in svetost!

Večni odsvit Očeta se je toliko ponižal, da je vzel nase vso nemoč in nebogljenost otroka. Svojemu nebeškemu Očetu in celemu svetu je hotel pokazati, da je beda in siromaštvo njegov delež, ki sta samo v očeh ljudi zaničevana, v očeh božjih pa vsega spoštovanja in časti vredna.

Odkar so ljudje na svetu in dokler bodo, se je delil in se bo delil svet v bogate in revne. „Uboge imate vedno med seboj“ (Mt. 26. 11.), tako je kasneje branil Gospod Marijo Magdaleno. Ker pa je to vedel, zato je hotel sam dati ubogim dober zgled. Hotel pa je tudi bogate opozoriti na njih sveto dolžnost. Pastirji so siromašni, ali vendar imajo nekaj za svojega Gospoda, in če je samo malo sira, mleka ali topla koža, vse pride prav siromašnemu Gospodu. Pozneje pridejo bogati modri. Ti dajo mnogo, ali ne več kakor pastirji, vsi imajo isto dobro voljo in Gospod gleda na voljo, ne na darove. Zato pojo angeli: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji!“ (Lk. 2. 14.)

Dobro voljo lahko ima in mora imeti vsakdo, bogatih, imenitnih, visokih je le malo. O, da bi imeli vsi to mišljenje Gospodovo, da siromaštvo ni nesreča, da bogastvo samo še ne osrečuje. Prava sreča je srčni mir, ki ga ima siromak, ako je Bogu po volji, prav tako pa bogatin, ako po božji volji deli svoje darove s siromakom. Naj bi premnogi o Božiču čutili v svojih srcih ta nebeški mir, ki so ga oznanjali angeli na nebeških višavah! V tem miru bodo spoznali in čutili ves čar in vso lepoto božičnih praznikov.

dano veličastno zadoščenje za vse njegove žrtve, ki mu jih hočejo nekateri majhni ljudje odrekati. Navzoči so bili zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II., ministri dr. Krek, fin. minister dr. Juraj Šutej kot zastopnik dr. Mačka in prom. min. ing. Beslič. Univerza in univ. uprava sta prejeli visoka odlikovanja. Bila sta navzoča zastopnika zagrebške in belgrajske univerze. Zastopnik dr. Mačka je dejal v svojem govoru med drugim:

„Lepo je dejanje ljubljanske univerze, da je poklonila svoje najvišje odlikovanje zaslugi sinu slovenskega naroda dr. Antonu Ko-

skimi državami za komunizem zelo neugodni. Kar potuhnili so se za nekaj časa. Sedaj so pa stari grabežljivi volkovi oblekli nove ovčje kožuhe. Oblekli so se v plašč „slovanstva“ in natakneli kosmato „slovanstvo“ kučmo, da bi tem laglje ljudi slepili in lahkoverne kaline pridobivali za komunizem.

Naša sodba

Slovanske Rusije že dvajset let ni več in slovanski ruski narod, ki z njim vsi sočustvujemo, že dvajset let ječi v verigah komunistične sužnosti.

Panslavizem je čisto nedoločena stvar. Že Čehu Nerudi ni bilo všeč to „slovanstvo blebetanje“. Masaryku tudi ne. Vseslovanskega programa ni. In koliko razprtij med slovanskimi narodi! Koliko Slovanov je danes nesvobodnih! Brigali se bomo predvsem za povzdigo svojega naroda. Trudili se bomo pa, da bi živeli v prijateljstvu z drugimi Slovani. Toda komunistov ne bomo vpraševali, kaj je pravo slovanstvo in slovenstvo.

Sedanje komunistično „slovanstvo“ je nov poskus lažne komunistične propagande s čustvi. Ker je ta propaganda najbolj nevarna, bomo nanjo pazili in jo vztrajno razkrinkavali.

Tile komunistični „panslavisti“ in njih zaverovanci delajo proti slovanstvu in proti slovenstvu, oni delajo samo za boljševiško židovsko revolucijo!

ročcu. Kadar narod odreja temelje in pogoje svojega dela in življenja, je nezmotljiv. Prav tako se ne more zmotiti narod takrat, kadar ocenjuje delo svojih mož.

Prometni minister pa je med drugim dejal: „Danes moramo žal javno izpričati, da preživljamo zelo težke dni. Zato pa sem prišel med Vas tudi zato, da z Vami skupaj pomolimo k Onemu, ki je nad nami, k našemu Bogu za dr. Korošca, ker nam je on danes najpotrebnejši.“

Rovarenje komunistov v Belgradu — Zagrebu — Splitu

Ker so zadnje čase komunisti začeli spet precej rovariti, zlasti pa mladi študentje v Belgradu, je vlada sklenila stroge ukrepe zoper vse, ki rujejo zoper red in mir doma. Te dni so listi pozdravili te vladne ukrepe ter naglašajo, da je svoboda in demokracija lepa reč. Toda svoboda in demokracija ne pomeni anarhije. Kdor hoče kaliti demokracijo ter zlorabljati svobodo, ta je anarhist, ki ga je treba izločiti.

Mir ljudem na zemlji!

Glavni ravnatelj Prisada v Beogradu dr. Edo Marković je bil pri hišni preiskavi svoje hčerke, ki naj bi bila zapletena v zadnje demonstracije, od civ. policista ustreljen. Tudi Marković je policista obstrelil. Vršil se stroga preiskava.

Poziv

Na podlagi razpisa komandanta ljubljanskega vojnega okrožja v Ljubljani z dne 4. decembra 1939, št. 35.574, opozarja občina Kočevje-mesto vse na področju te občine bivačih dobrovoljce in obveznike, ki so se udeležili borb za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije v letih 1918—1919 kot borci ali neborci, da imajo po pravilniku za dodelitev spomenice na borbe za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije 1918—1919 pravico do spominske kolajne na rdečem oziroma modrem traku. Istotako imajo pravico do te spomenice svoji padlih in umrlih borcev ali neborcev.

Prizadeti se valed tega opozarjajo, da čimprej, najkasneje pa do 15. januarja 1940 predložijo predpisane prijave in sicer oni, ki so organizirani v Legiji koroških borcev, pri krajevni organizaciji te legije v Kočevju, vsi ostali pa pri vojaškem oddelku občine Kočevje-mesto, kjer dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Poročajo

Lipovec. Lani smo dobili po zaslugi gospoda Škulja cestno zvezo z Dolenjo vasjo in državno cesto, ki gre čez njive naravnost v našo vas. Ni pa še nova cesta dograjena do postajališča. Naš slovenski minister gosp. dr. Krek je našo prošnjo ugodno rešil in poslal inženirja, da napravi načrte za dograditev ceste do postajališča. Načrt spelje cesto za vasjo in naravnost čez njive do postajališča. Ker je nova cesta dovozna do postajališča, smo prosili tudi železniškega ministra za podporo. Te dni je bila tu tričlanska komisija, poslana od železniške direkcije, ki si je ves položaj ogledala. Koliko korist bo ne samo za nas, ampak za vse ozemlje do Drage in Glažute, ki se poslužuje našega postajališča, če se dogradi cela cesta. Trdno smo prepričani, da se prihodnjo pomlad to izvrši.

Mozelj. Naše prosvetno delo se v društvenem domu vedno bolj razživlja. Na Miklavžev večer smo imeli prav ljubko prireditve z igrice in nastopom sv. Miklavža z angeli in parklji, ki jih je bilo kar šest. Miklavž je bil zelo dober in je z lepimi darili razveselil naše otroke; 40 jih je obdaril.

Na praznik Brezmadežne smo imeli lepo Marijino slavo z govorom in petjem. V nedeljo dne 10. X. je imelo Prosvetno društvo občni zbor pod predsedstvom g. Pirnata. Poročila so nam pokazala, da smo imeli 3 predavanja, 6 sej, 2 igri in gospodinjski tečaj. Prometa je bilo 42.600 din, čistega ostanka je 80 din. Za predsednika je bil izvoljen požrtvovalni in delavni g. Pirnat Janez iz Rajnola, za podpredsednika g. Lavrič I. iz Črnege potoka, za tajnika g. Kotnik Jakob iz Suhega potoka, za blagajnika g. Goričan. Predavanje ob tej priliki je imel organist g. Kuntara iz Kočevja.

Polom. Ni nas veliko Slovencev tu, pa vendar tudi k nam prihaja naš zvesti list „Kočevski Slovenec“. Kako se ga veselimo, ko nam

Notranji pregled

Svečana proslava 20 letnice slovenske univerze — dr. Korošec častni doktor

Doma je brez dvoma najvažnejši dogodek ta, da je dne 11. t. m. slovenska univerza v Ljubljani ob svoji 20 letnici imenovala voditelja slovenskega naroda dr. Korošca za svojega častnega doktorja. Najvišji znanstveni zavod naše Slovenije je dr. Korošcu izkazal to redko in nenavadno veliko čast, ker je s tem imenovanjem hotel pokazati svojo hvaležnost za vse veliko delo, ki ga je dr. Korošec izkazal slovenski univerzi, ko se je ustanavljala, zlasti pa še pozneje, ko jo je bilo treba ohranjati in dvigati. 17. t. m. je univerza svojemu častnemu doktorju izročila diplomu. Omeniti pa moramo, da so slovenski vseučiliški profesorji, ki so dr. Korošcu izkazali to čast, po večini gospodje, ki so politično in kulturno drugačnih nazorov kakor pa dr. Korošec. Prav to pomeni, da modri in uvidni možje drugega tabora dr. Korošcu priznavajo njegovo veliko delo in skrb za slovenski narod v celoti. S tem je bilo našemu voditelju

Nova krinka komunizma: slovanstvo

„Slovanska Rusija vstaja!“

Ko smo videli, kako si je Rusija priborila gospodstvo nad Baltskim morjem; ko je njena zastava zavihrala na Karpatih in so se njene oči zapičile na Carigrad; marsikak sanjav in čustven Slovan je tedaj že gledal v mislih veliko slovansko državo, ki bo segala od Baltiškega in Belega morja do Tihega oceana, od Severnega Ledenega morja do Sredozemskega. Začeli so se navduševati za dobri, skromni in veliki ruski narod, ki vstaja k novemu življenju, za njegovo velikansko in neizmerno bogato zemljo.

Komunisti so to mehko čustveno razpoloženje slovanskih src spretno napeljali na svoj mlin. In ne brez uspeha.

Propaganda čustva

To propagando s čustvi smo doživeli v španski vojski. Sprva svetovno javno mnenje ni bilo ugodno za komuniste. Toda neizrečeno lažniva in zvita komunistična propaganda je položaj kmalu prekucnila: vpliv rdečih je pridobil svetovno javno mnenje za komuniste.

Tudi pri nas so bili prvi odmevi vsega javnega mnenja spričo zveze z Nemci, sovjetskega vpada na Poljsko in nasilja nad balt-

prinaša toliko novic iz vseh kočevskih krajev. Obdani od nemškega govorjenja čutimo, da nas obišče prijatelj, ko čitamo Kočevskega Slovence. Naj bi Slovenska Straža, ko tako uspešno deluje na več krajih, tudi nas obiskala, ko posamezni životarimo med Nemci.

Dolenja vas. Ravno za praznike smo dobili zopet velik vagon moke po znižani ceni. Bi, kar zadovoljni smo, da se naše županstvo tako zavzema za naše preživljanje. No, saj potrebni smo pa zelo, ker še ta koruza, ki smo jo pridelali, ni dosti koristna za hrano, ker je premlečna. Zahvala našemu skrbnemu županu g. Ambrožiču in njegovemu nam. g. Oberstarju!

Borovec. Glas iz Koprivnika nas je zdramil. Čutimo, da tudi nas tiščijo gotovi ljudje na nekem tiru, ki nam ne ugaja, ker nas odbija od vrst krščanskega narodnega življenja Slovencev na Kočevskem. Enostranske prireditve, umetno odnivanje od skupnega dela, ki ga vrši Slovenska Straža, kot smo videli na občnem zboru, to nas napravlja nezaupne do gotovih oseb, ki nas hočejo voditi. Res je, pri nas se mora upoštevati in pregledati temelj, na katerem naj sloni naše narodno življenje. Toliko za danes.

Struge. No, prav za praznike smo dobili denarno pomoč od banske uprave. Kako je prav prišlo za naše poplavljenice! A to še daleko ne zadostuje. Prazne so naše žitnice in kleti. Upamo še nadaljnje pomoči.

Jelendol. Pred kratkim smo poživili delavsko organizacijo Zvezo združenih delavcev, ker smo uvideli, da ta organizacija zares skrbi nesebično za delavce in zastopa pogumno njih korist. Pri nas je trd oreh vzdržati organizacije, ker je precej ovir. Organizacija pa je kmalu pokazala svoj uspeh. Krepak nastop odposlanca od centrale ZZZ je uspel in vsemu delavstvu je zvišana plača. Ob nastopu organizacije je nekdo v Jelendolu trdil, da bodo delavske plače še snižane, če bomo preglasni. Da, nasprotno se je uresničilo.

Dobrova na Gorenjskem. Umrl je v svoji župniji Dobrovi na Gorenjskem župnik gospod Klopčič, svoječasn župni upravitelj v Nemški loki. O mukapolnem njegovem življenju na Kočevskem povemo prihodnjič.

Novice

Ko so se poslavljali Nemci iz Letonije, se je od njih poslovil voditelj nemške protestantske cerkve takole: „Bog nas je postavil v položaj, ko ne moremo nič več izbirati. Naša preselitev je dogovorjena stvar med vlado Letonije in nemškega rajha. Posameznik nima več pravice, da modruje, ali mu je ta preobrat v naši usodi všeč ali ne, ali more s svojim razumom doumeti razloge tega težkega dogodka ali ne, in ali se bo naša bodočnost oblikovala tako ali drugače. Mi se moramo pokoriti pozivu: „Pojdi iz svoje domovine, iz svojega rodu, iz hiše svojega očeta v kraj, ki te ga bodo pokazali. Pota naše bodočnosti so zavita v temo in v kakšnih prilikah bomo živeli, jaz ne vem.“

O priliki vprašanja izselitve Nemcev iz Jugoslavije v Nemčijo se je nepravilno poudarjal, da živi 600.000 Nemcev pri nas, kar pa ne odgovarja resničnemu stanju. Po zadnjem popisu v Jugoslaviji je 499.969 prebivalcev, ki imajo materni jezik nemški. Od te številke pa je treba odbiti 17.614 državljanzem Nemčije in 10.026 Judov, ostane torej 462.332 Nemcev jugoslovanskega državljanstva, kar tvori 3,46 odstotkov celokupnega prebivalstva, ki se razdeli takole: V dravski banovini jih je 25.054, 2,19 odst., v banovini Hrvatski, bivši savski, jih je 70.922, v dunavski 341.341, v Bosni 16.471, kjer so se naselili po izvršeni avstrijski okupaciji, od katerih je pa samo 7000 narodno zavednih Nemcev in sicer v okolici Banjaluke.

Stolno mesto Slovenije Ljubljana izkazuje sledeče podatke za leto 1938: Prebivalcev ima Ljubljana 86.778, površina mesta Ljubljane meri 6538 ha, na leto povzije Ljubljana: vina 4.100.000 litrov, piva 836.000 l, poje 8738 glav goveje živine, 19.909 telet, 150 konj, 1080 odojnikov, 7241 mladih prašičev, 20.300 debelih prašičev, 1222 divjačine, 13.800 velike perutnine in 120.000 kosov male perutnine, 5.700.000 mleka, 210.000 kg masla, 9.300.000 kg moke, 16 milj. jajc, 418.000 kg riža, 1.552.000 kg sladkorja, 60.000 kg surove kave in čaja, 10.000 kg prazene kave in 2.370.000 kg sadja. No, Ljubljanci pač ne stradajo.

Zunanji pregled

Napadi na nemška letalska oporišča — sredstvo proti minam — Bitka z oklopnico „Admiral Graf v. Spee“ — Potopitev dveh nemških križark tipa Köln in potniškega parnika Columbus (32.000 ton)

Na francosko-angleško-nemškem bojišču je na suhem vladal precejšen mir. Nasprotno pa je v zraku prišlo do hujših borb med angleškimi bombniki, ki so napadli nemška letalska oporišča na otokih Helgoland, Borkum, Sylt in Nordeney. Po nemških poročilih so Angleži izgubili 36 bombnikov, Nemci pa 2; po angleških poročilih pa Nemci 14, Angleži pa 6. Angleška letala sedaj nadzirajo Severno morje, da bi nemška letala ne mogla več trositi min. Na morju pa je bila preteklo sredo prva večja bitka med tremi angleškimi malimi križarkami in nemško oklopnico „Admiral Graf von Spee“ v južno-ameriških vodah. Angleško brodovje že dolgo časa zalezuje nemške križarke, ki po raznih morjih potaplajo angleške trgovske ladje. Ko jo je opazilo, jo je napadlo. Boj je trajal 4 ure. Male angleške križarke so nemško veliko oklopnico tako zdelale, da je morala pobegniti v urugvajsko pristanišče Montivideo, da se reši. Poškodbe so hude. Mrtvih je imela 36, ranjenih 58. Tudi angleške križarke so dobile poškodbe in imele precej ranjenih in mrtvih. Ker se ni mogla rešiti oklopnica Admiral Graf v. Spee, jo je poveljnik, ko je izkreal moštvo, potopil na ukaz Hitlerja. Sicer pa je borba proti trgovskim ladjam trajala dalje. Spet je bilo mnogo ladij potopljenih od podmornic in od min, a tudi nemške podmornice so trpele. Potopljenih je bilo spet 4 do 5.

Hrabrost finske vojske — Organizacija sovjetske armade — Sovjetska premoč

Na finko-sovjetskem bojišču vzbuja hrabrost malega finskega naroda občudovanje vsega sveta. Na enega finskega vojaka pride 40 sovjetskih. In vendar se Finci še drže. Sovjeti so navalili nanje na štirih različnih mestih. Finci so se morali malo umakniti, toda Sovjeti ne morejo beležiti nobenega udarnega uspeha. Sovjetska armada je pokazala, da je bilo vse tisto govorjenje o njeni velikanski moči prazna slama. Sovjetski ujetniki pripovedujejo o stradanju, so slabo oblečeni in popolnoma neuki. Sovjetsko častništvo je manjvredno. Če bo zmagala Sovjetija, bo zmagala samo njena ogromna premoč. Toda danes še ni mogoče trditi, da bodo Sovjeti v bližnjih dneh ugnali Fince.

Grof Ciano o politiki Italije

Na diplomatičnem polju stoji v ospredju govor italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana o stališču Italije v sedanjem položaju Evrope.

V svojem govoru je povdaril Mussolinijeve napovedi iz l. 1927, da bo v letih 1935—1940 na razpotju evropska zgodovina. Po odklonitvi njegovih nasvetov je Italija šla svojo pot. Nastopila je Abesiniji, srečala se z Nemčijo in sklenila pakt proti kominterni. Mussolini je bil prvi človek na svetu, ki je opozoril na nevarnost pred boljševizmom in ki ga je pobijal prav tako odločno v Italiji kakor v Španiji. Sodelovala je Italija v Monakovem. Nato pa je zasedla Albanijo na željo Albancev. Italija zastopa mirno politiko.

Ciano povdarja v svojem govoru poljsko krizo, interese na Balkanu ter omenja odnose do drugih držav.

Italijanski zunanji minister zatem govori o italijansko-jugoslovanskem nenapadalnem in prijateljskem paktu in pravi, da ta sporazum, ki je izključil vsako morebitno vojno med obema državama, pomeni jamstvo za iskren, trajen in ustvarjalen mir.

Zbližanje med Madžarsko in Jugoslavijo

V Podonavju samem pa z veseljem opazujemo zблиžanje med Madžarsko in Jugoslavijo. To prijateljstvo postaja dragoceno jamstvo tudi za to, da se odnosi med Madžarsko in Rumunijo, ki so zelo hladni, ne poslabšajo.

Italija o Sovjetih noče ničesar slišati — Nemčija noče žrtvovati zavezništva Italije niti izgubiti zaslombe Rusije

Italija pa o Sovjetih noče ničesar slišati. Balkan bo torej s te strani imel mir, kajti Nemčija noče žrtvovati zavezništva Italije, da bi Sovjetsko Rusijo spustila v črnomoške države, na drugi strani pa Nemčija tudi ne mara izgu-

biti zaslombe Sovjetske Rusije, če bi v polni meri podpirala težnje Italije na Balkanu.

Velika armada na sovjetsko-turški meji — V Siriji 300.000 mož angleško-francoske armade v varstvo azijskih in petrolejskih interesov

Toda nekoliko oblačno je začelo postajati okrog Turčije. Tamkaj smo v preteklem tednu opazili različne znake, da je ozračje nemirno. Turški časopisi sami pišejo, da jih hoče nekdo prisiliti v vojno s Sovjetsko Rusijo. Priobčili so hude napade na nemškega veleposlanika von Papena, ki da takšna poročila širi. Vojna med Turčijo in Sovjetsko Rusijo bi bila nemškemu vojskujočemu se taboru prijetna, ker bi Sovjetsko Rusijo obrnila proč od evropskega, predvsem pa balkanskega pozorišča ter jo usmerila proti Aziji, torej po angleškemu Iraku in angleški Indiji. Turki so tako nezaupljivi, da imajo na sovjetsko-turški meji zbrano veliko armado, ki jo prav te dni obiskuje turški predsednik republike general Ineni. Tudi Angleži in Francozi imajo v Siriji na turški meji zbrano baje 300.000 mož močno armado, ki da je pripravljena, da takoj pride na pomoč Turčiji, ako bi bila od Sovjetov napadena. Angležem bi bilo neprijetno, ako bi se tukaj odprla nova fronta. Toda prihajajoča zima in vojna na Finskem bosta zavlačevali razvoj dogodkov na tem prostoru.

V. R.:

5

Čebelarstvo na Kočevskem.

Najdaljše življenje ima matica, ki dočaka do štiri ali celo pet let. Dobra je samo toliko časa, dokler lahko zalega letno mnogo jajčec in sicer oplemenjenih. Ona ima namreč lastnost, da lahko zleže oplemenjeno ali neoplemenjeno jajčece. Ko je stara, zalega samo neoplemenjena jajčeca. Trot ima najkrajše življenje. On živi samo par tednov v višku poletja. Delavka pa v najboljši dobi doživi le eno jesen, zimo do spomladi. Ker čebele tako hitro odmirajo, mora biti matica stalno pri zaleganju, da ostane panj močan in živahen. Matica pa ne zalega vseh 12 mesecev v letu. Z zaleganjem prične zgodaj spomladi že v februarju. Nato zalega dnevno več in več. Višek doseže nekako koncem maja do junija, ko se pripravljajo čebele k delitvi, k rojenju. Nato preneha z zaleganjem za kake 14 dni do tri tedne. V juliju in avgustu pa zalega zopet mnogo. Takrat se pripravlja zimska žival, ki bo živela do spomladi. Koncem septembra ali v oktobru preneha matica z zaleganjem in počiva do februarja. Vse njeno zaleganje je odvisno od vremena, t. j. kako delavke prinašajo hrano za novorojeno deco. Če hrane zmanjka, preneha tudi matica z zaleganjem. Kadar se pa v naravi med kar cedi, tudi matica zalega kakor za stavo.

Matica zalega jajčeca v celice na satju. Tu vidimo male in večje celice. Matica zalega tako, da spomladi in jeseni zalega oplemenjena jajčeca v male celice. Iz teh se izvale le delavke. Poleti pa zaleže neoplemenjena jajčeca v velike celice. Iz teh se izvale le trotje. Če pa v prizidane okrogle celice na robih satov zaleže oplemenjena jajčeca, se izvale mlade matice. Dobra matica izleže letno okrog 150.000 jajčec. Ta jajčeca so približno 300 krat tako težka kot je ona sama. Če bi n. pr. kokoš legla toliko jajc, bi mogla izleči letno okoli 10.000 jajc. Ker torej toliko zalega, zato se nam ne sme zdeti čudno, da je le suženj dela. Če pogledamo njeno življenje, je to zelo enolično in dolgočasno. Noč in dan zalega z le majhnimi presledki za počitek in hrano. Je velika reva, niti hraniti se sama ne zna, delavke jo morajo pitati kot mati malo dete.

Ko je jajčece zaleženo, ostane tako le tri dni. Čez tri dni se izvale ževke ali ličinke. One neprestano žro. Čebele jih morajo stalno krmiti. Krmijo jih različno. Najbolje krmijo matico, najslabše delavko. Ni čuda, da postanejo v sedmih dneh odraslene. Po sedmih dneh čebele ličinke pokrijejo. Pokrite ostanejo različno dolgo dni. Matica sedem dni, trot do petnajst, delavke pa kakih trinajst dni. Po tem času se prežro skozi pokrivalo in pridejo na dan kot popolne delavke, troti ali matice. Od jajčeca do popolne živali traja za delavko 22 dni, za trota do 25 dni, a za matico 17 dni. Nato se pa začne njih trnjeva življenjska pot do smrti. Pride delo, za katerega žive in umro